

SPRAWOZDANIE

dotyczące sprawozdania finansowego Europejskiej Agencji Kolejowej za rok budżetowy 2012 wraz z odpowiedziami Agencji

(2013/C 365/26)

WPROWADZENIE

1. Europejska Agencja Kolejowa (zwana dalej „Agencją”, inaczej „ERA”) z siedzibą w Lille-Valenciennes została ustanowiona rozporządzeniem (WE) nr 881/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾. Zadaniem Agencji jest zwiększanie poziomu interoperacyjności systemów kolejowych oraz wypracowanie wspólnego podejścia do bezpieczeństwa celem stworzenia w Europie bardziej konkurencyjnego sektora kolejowego, o wyższym poziomie bezpieczeństwa ⁽²⁾.

INFORMACJE LEŻĄCE U PODSTAW POŚWIADCZENIA WIARYGODNOŚCI

2. Przyjęte przez Trybunał podejście kontrolne obejmuje analityczne procedury kontrolne, bezpośrednie badanie transakcji oraz ocenę kluczowych mechanizmów kontrolnych w stosowanych przez Agencję systemach nadzoru i kontroli. Elementami uzupełniającymi to podejście są dowody uzyskane na podstawie prac innych kontrolerów (w stosownych przypadkach) oraz analiza oświadczeń kierownictwa.

POŚWIADCZENIE WIARYGODNOŚCI

3. Na mocy postanowień art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) Trybunał zbadał:

- a) roczne sprawozdanie finansowe Agencji obejmujące sprawozdanie finansowe ⁽³⁾ oraz sprawozdanie z wykonania budżetu ⁽⁴⁾ za rok budżetowy zakończony 31 grudnia 2012 r.; jak również
- b) legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania.

Zadania kierownictwa

4. Na mocy art. 33 i 43 rozporządzenia Komisji (WE, Euratom) nr 2343/2002 ⁽⁵⁾ kierownictwo odpowiada za sporządzenie i rzetelną prezentację rocznego sprawozdania

finansowego Agencji oraz za legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw:

- a) Zadania kierownictwa w zakresie rocznego sprawozdania finansowego Agencji obejmują: zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie systemu kontroli wewnętrznej umożliwiającego sporządzenie i rzetelną prezentację sprawozdania finansowego, które nie zawiera istotnych zniekształceń spowodowanych nadużyciem lub błędem, a także wybór i stosowanie właściwych zasad (polityki) rachunkowości na podstawie zasad rachunkowości przyjętych przez księgowego Komisji ⁽⁶⁾ oraz sporządzanie szacunków księgowych, które są racjonalne w danych okolicznościach. Dyrektor zatwierdza roczne sprawozdanie finansowe Agencji po tym, jak zostanie ono sporządzone przez księgowego Agencji na podstawie wszystkich dostępnych informacji. Do sprawozdania finansowego księgowy dołącza oświadczenie, w którym stwierdza między innymi, czy uzyskał wystarczającą pewność, że daje ono prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji finansowej Agencji we wszystkich istotnych aspektach.
- b) Zadania kierownictwa w zakresie legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń i zgodności z zasadą należytego zarządzania finansami obejmują zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie skutecznego i wydajnego systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwego nadzoru, jak również podejmowanie odpowiednich działań w celu zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz – w razie konieczności – wszczynanie postępowań sądowych w celu odzyskania nienależnie wypłaconych lub niewłaściwie wykorzystanych środków finansowych.

Zadania Trybunału

5. Zadaniem Trybunału jest przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie ⁽⁷⁾, na podstawie przeprowadzonej przez siebie kontroli, poświadczenia wiarygodności dotyczącego rocznego sprawozdania finansowego Agencji oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Trybunał przeprowadza kontrolę zgodnie z wydanymi przez IFAC Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej i kodeksem etyki oraz z Międzynarodowymi Standardami Najwyższych Organów Kontroli

⁽¹⁾ Dz.U. L 220 z 21.6.2004, s. 3.

⁽²⁾ Do celów informacyjnych w załączniku II skrótkowo przedstawiono kompetencje i działania Agencji.

⁽³⁾ Sprawozdanie finansowe składa się z bilansu oraz rachunku wyniku ekonomicznego, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w aktywach netto oraz opisu znaczących zasad (polityki) rachunkowości i informacji dodatkowej.

⁽⁴⁾ Sprawozdanie z wykonania budżetu obejmuje rachunek wyniku budżetowego wraz z załącznikiem.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 357 z 31.12.2002, s. 72.

⁽⁶⁾ Zasady rachunkowości przyjęte przez księgowego Komisji opierają się na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości Sektora Publicznego (IPSAS) wydanych przez Międzynarodową Federację Księgowych, a w kwestiach nimi nieobjętych – na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości (MSR) / Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

⁽⁷⁾ Art. 185 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 248 z 16.9.2002, s. 1).

wydanymi przez INTOSAI (ISSAI). Zgodnie z tymi standardami Trybunał zobowiązany jest zaplanować i przeprowadzić kontrolę w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Agencji nie zawiera istotnych zniekształceń, a leżące u jego podstaw transakcje są legalne i prawidłowe.

6. W ramach kontroli stosuje się procedury mające na celu uzyskanie dowodów kontroli potwierdzających kwoty i informacje zawarte w rocznym sprawozdaniu finansowym oraz legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw. Dobór procedur zależy od osądu kontrolera, w tym od oceny ryzyka wystąpienia – w wyniku nadużycia lub błędu – istotnego zniekształcenia w rocznym sprawozdaniu finansowym lub istotnej niezgodności transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania z wymogami przepisów Unii Europejskiej. W celu zaprojektowania procedur kontroli odpowiednich w danych okolicznościach kontroler, dokonując oceny ryzyka, bierze pod uwagę system kontroli wewnętrznej w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji rocznego sprawozdania finansowego oraz systemy nadzoru i kontroli wprowadzone celem zapewnienia legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Kontrola obejmuje także ocenę stosowności przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oraz racjonalności sporządzonych szacunków księgowych, a także ocenę ogólnej prezentacji rocznego sprawozdania finansowego.

7. Trybunał uznał, że uzyskane dowody kontroli stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wydania poświadczenia wiarygodności.

Opinia na temat wiarygodności rozliczeń

8. W opinii Trybunału roczne sprawozdanie finansowe Agencji przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach jej sytuację finansową na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz wyniki transakcji i przepływy pieniężne za kończący się tego dnia rok, zgodnie z przepisami jej regulaminu finansowego oraz z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji.

Opinia na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń

9. W opinii Trybunału transakcje leżące u podstaw rocznego sprawozdania finansowego Agencji za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2012 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

10. Przedstawione poniżej uwagi nie podważają opinii Trybunału.

UWAGI DOTYCZĄCE MECHANIZMÓW KONTROLNYCH

11. Agencja zlikwidowała jednostkę kontroli wewnętrznej, a na jej miejsce powołała koordynatora ds. kontroli wewnętrznej. Kontroler wewnętrzny odszedł z Agencji. Istnieje niepewność co do tego, jak przewidziana w regulaminie finansowym Agencji funkcja kontroli wewnętrznej będzie realizowana w nowej strukturze.

12. Agencja powinna wzmocnić istniejące mechanizmy kontrolne, aby zapewnić prawidłowe obliczanie i wypłacanie dodatków rodzinnych na podstawie kompletnych i aktualnych informacji.

13. Agencja nie spełnia wymagań standardów kontroli wewnętrznej dotyczących ciągłości działania. Brak jest zatwierdzonych planów ciągłości działania i przywrócenia gotowości do pracy po wystąpieniu sytuacji nadzwyczajnej w odniesieniu do systemów informatycznych.

DZIAŁANIA PODJĘTE W ZWIĄZKU Z ZESZŁOROCZNYMI UWAGAMI

14. Przegląd działań naprawczych podjętych w wyniku uwag zgłoszonych przez Trybunał w roku poprzednim przedstawiono w załączniku I.

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę IV, której przewodniczył Louis GALEA, członek Trybunału Obrachunkowego, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 9 lipca 2013 r.

W imieniu Trybunału Obrachunkowego

Vitor Manuel da SILVA CALDEIRA

Prezes

ZAŁĄCZNIK I

Działania podjęte w związku z zeszłorocznymi uwagami

Rok	Uwagi Trybunału	Działania naprawcze (zrealizowane / w trakcie realizacji / niepodjęte / brak danych lub nie dotyczy)
2011	Poziom płatności w stosunku do środków budżetowych polepszył się w przypadku wszystkich tytułów, jednak dla tytułu III (wydatki operacyjne) pozostawał niski i wynosił 47 % (39 % w 2010 r.). Sytuacja ta stanowi naruszenie budżetowej zasady jednoroczności.	w trakcie realizacji
2011	Rozporządzenie ustanawiające Agencję określa maksymalne okresy zatrudnienia dla pracowników zatrudnionych na czas określony rekrutowanych przez agencję spośród ekspertów z sektora kolejowego. Zgodnie z tymi przepisami Agencja będzie musiała wymienić połowę pracowników operacyjnych w okresie 2013–2015, co może spowodować istotne zakłócenia w działaniach operacyjnych Agencji ⁽¹⁾ .	w trakcie realizacji
2011	Istnieje możliwość poprawienia procedur rekrutacji stosowanych w Agencji w celu zapewnienia pełnej przejrzystości i równego traktowania kandydatów. Na przykład ogłoszenia o naborze nie zawierały informacji o wymaganej minimalnej liczbie lat wykształcenia wyższego lub studiów, co było stosowanym kryterium selekcji. Progi punktowe wymagane do zaproszenia kandydatów na rozmowę kwalifikacyjną i umieszczenia ich na liście rezerwowej, punktacja kryteriów wyboru, pytania na egzaminy pisemne i ustne ani też wagi związane z egzaminami pisemnymi i ustnymi nie zostały określone przed rozpoczęciem przeglądu kandydatów.	w trakcie realizacji

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 881/2004, art. 24.

ZAŁĄCZNIK II

Europejska Agencja Kolejowa (Lille/Valenciennes)

Kompetencje i zadania

<p>Zakres kompetencji Unii według Traktatu</p> <p>(art. 91 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej)</p>	<p>W celu wykonania artykułu 90 i z uwzględnieniem specyficznych aspektów transportu, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, ustanawiają:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wspólne reguły mające zastosowanie do transportu międzynarodowego wykonywanego z lub na terytorium państwa członkowskiego lub tranzytu przez terytorium jednego lub większej liczby państw członkowskich; b) warunki dostępu przewoźników niemających stałej siedziby w państwie członkowskim do transportu krajowego w państwie członkowskim; c) środki pozwalające polepszyć bezpieczeństwo transportu; d) wszelkie inne potrzebne przepisy.
<p>Kompetencje Agencji</p> <p>(rozporządzenie (WE) nr 881/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady)</p>	<p>Cele</p> <p>Współdziałanie, w sprawach technicznych, we wdrażaniu prawodawstwa Unii zmierzającego do:</p> <ul style="list-style-type: none"> — poprawy konkurencyjności sektora kolejowego, — wypracowania wspólnego podejścia do bezpieczeństwa europejskiego systemu kolejowego, <p>celem przyczynienia się do stworzenia europejskiego obszaru kolejowego bez granic o wysokim poziomie bezpieczeństwa.</p> <p>Zadania</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przekazywanie Komisji zaleceń dotyczących: <ul style="list-style-type: none"> — wspólnych metod bezpieczeństwa oraz wspólnych wymagań bezpieczeństwa określonych w dyrektywie w sprawie bezpieczeństwa kolei (2004/49/WE), — świadectw bezpieczeństwa i działań w zakresie bezpieczeństwa, — określania specyfikacji technicznych interoperacyjności, — kwalifikacji zawodowych, — rejestracji taboru kolejowego. 2. Wydawanie opinii dotyczących: <ul style="list-style-type: none"> — krajowych przepisów bezpieczeństwa, — monitorowania jakości pracy jednostek notyfikowanych, — interoperacyjności sieci transeuropejskiej. 3. Koordynacja organów krajowych: <p>Koordynacja krajowych organów ds. bezpieczeństwa i krajowych organów dochodzeniowych (określonych w dyrektywie 2004/49/WE, art. 17 i 21).</p> 4. Publikacje i bazy danych: <ul style="list-style-type: none"> — sprawozdanie o działaniu systemu bezpieczeństwa (co dwa lata), — sprawozdanie z postępów we wdrażaniu interoperacyjności (co dwa lata), — publiczna baza danych dokumentów dotyczących bezpieczeństwa, — publiczny rejestr dokumentów dotyczących interoperacyjności.

Zarządzanie	<p>Rada Administracyjna</p> <p>Skład: po jednym przedstawicielu każdego państwa członkowskiego, czterech przedstawicieli Komisji, sześciu przedstawicieli odpowiednich sektorów zawodowych (bez prawa głosu).</p> <p>Dyrektor</p> <p>Mianowany przez Radę Administracyjną na wniosek Komisji.</p> <p>Kontrola zewnętrzna</p> <p>Europejski Trybunał Obrachunkowy.</p> <p>Organ udzielający absolutorium z wykonania budżetu</p> <p>Parlament działający na zalecenie Rady.</p>
Środki udostępnione Agencji w roku 2012 (2011)	<p>Budżet</p> <p>25,8 (26) mln euro</p> <p>Zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2012 r.</p> <p>Stanowiska w planie zatrudnienia: 144 (144)</p> <p>Stanowiska obsadzone na dzień 31 grudnia 2012 r.: 139 (140)</p> <p>Inni pracownicy: 14 (14)</p> <p>Łączna liczba pracowników: 153 (154), z czego wykonujący zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — operacyjne: 119 (107) — administracyjne: 34 (47)
Produkty i usługi w roku 2012 (2011)	<p>Zalecenia związane z certyfikacją bezpieczeństwa, w tym przejście na wspólny unijny certyfikat bezpieczeństwa.</p> <p>Działania monitorujące w zakresie certyfikacji jednostek odpowiedzialnych za utrzymanie taboru.</p> <p>Zalecenia dotyczące przepisów w zakresie bezpieczeństwa, w tym ocena sposobu udostępniania krajowych zasad bezpieczeństwa oraz badanie transpozycji przez państwa członkowskie dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa kolei.</p> <p>Zalecenia dotyczące sprawozdawczości w zakresie bezpieczeństwa, w tym wspólnych wskaźników bezpieczeństwa, koordynacja działań organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i organów dochodzeniowych, a także sprawozdawczość na temat działania systemów bezpieczeństwa w państwach członkowskich.</p> <p>Zalecenia dotyczące oceny bezpieczeństwa, w tym wspólnych metod oceny.</p> <p>Zalecenia dotyczące specyfikacji technicznych odnoszących się do interoperacyjności i ich przeglądu. Ocena rozszerzenia zakresu i korygowanie błędów.</p> <p>Sprawozdania dotyczące wspólnych podejść odnoszących się do kompetencji zawodowych i oceny pracowników kolei zaangażowanych w funkcjonowanie i utrzymanie.</p> <p>Określenie i skompilowanie dokumentu zawierającego odniesienia do krajowych przepisów w zakresie autoryzacji taboru oraz klasyfikacja ich ekwiwalencji do celów wzajemnego uznawania.</p> <p>Opinie techniczne dotyczące przepisów krajowych oraz monitorowanie pracy jednostek notyfikowanych.</p> <p>Sprawozdania na temat bezpieczeństwa kolejowego i interoperacyjności kolei.</p> <p>Ustanowienie i prowadzenie szeregu rejestrów dotyczących interoperacyjności i bezpieczeństwa.</p> <p>Działanie w charakterze organu systemowego i kierownika kontroli zmian w ramach ERTMS (Europejskiego Systemu Zarządzania Ruchem Kolejowym). Wydanie specyfikacji 3 wzorca ETCS. Wspieranie Komisji w ocenie projektów ERTMS.</p> <p>Sporządzenie oceny oddziaływania w odniesieniu do wszystkich zaleceń.</p>

Źródło: informacje przekazane przez Agencję.

ODPOWIEDZI AGENCJI

11. Agencja planuje zatrudnić koordynatora ds. kontroli wewnętrznej przed jesienią 2013 r. Będzie to oddzielna rola i tym samym zostanie zapewniona niezależność osoby wykonującej tę funkcję. Ponadto niezależność funkcji kontroli wewnętrznej w Agencji jest w pełni zagwarantowana. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym ERA, art. 71 ust. 2: „... Audytor wewnętrzny Komisji ma te same uprawnienia wobec Agencji, co wobec służb Komisji.” Służba Audytu Wewnętrznego Komisji jest w dalszym ciągu wewnętrznym audytorem Agencji oraz będzie nim również w przyszłości. Wykonuje ona regularnie kontrole wewnętrzne w Agencji.

12. Uwaga Trybunału jest oparta na jednym konkretnym i bardzo złożonym indywidualnym przypadku, w odniesieniu do którego Agencja zwróci się o poradę do służb Komisji, aby sprawdzić jak rozwiązać tę kwestię. Ponadto Agencja dokona przeglądu dotychczasowych kontroli i, w razie konieczności, je wzmocni, aby zapewnić prawidłowe naliczanie dodatków rodzinnych oraz ich wypłacanie na podstawie kompletnych i aktualnych danych.

13. Agencja postanowiła jako kwestię priorytetową wdrożyć odpowiednie środki w celu zapewnienia ciągłości działalności służb i systemów informatycznych, które są horyzontalne w stosunku do działalności Agencji. W tym celu przewidziano wdrożenie w ciągu 2013 r. powiązanych działań i wprowadzenie do końca 2013 r. zatwierdzonego planu ciągłości działalności i procedurę przywrócenia gotowości do pracy po wystąpieniu sytuacji nadzwyczajnej.
